

**ЈАВНА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКА УСТАНОВА
ИНСТИТУТ ЗА ЗАШТИТУ И ЕКОЛОГИЈУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА**

Видовданска 43
78000 Бања Лука
Република Српска, БиХ
Тел: +387 51 218 318
Факс: +387 51 218 322
ekoinstitut@inecco.net
www.institutzei.net

ИНФОРМАЦИЈЕ О СИГУРНОСНИМ МЈЕРАМА

СКЛАДИШТЕ НАФТНИХ ДЕРИВАТА ПОДЛУГОВИ HOLDINA d.o.o. SARAJEVO

Banja Luka, novembar 2021. godine

SADRŽAJ

RJEŠENJE.....	3
OPŠTI PODACI.....	5
1.0. UVOD	7
2.0. INFORMACIJE O SIGURNOSNIM MJERAMA	8
2.1. Ime operatera, adresa i naziv područja pogona i postrojenja.....	8
2.2. Pozicija osobe koja pruža informacije.....	8
2.3. Aktivnosti koje se provode unutar pogona i postrojenja	8
2.4. Supstance koje mogu izazvati nesreću velikih razmjera	13
2.5. Informacije vezane za prirodnu nesreću većih razmjera	13
2.6. Aktivnosti koje poduzima stanovništvo	13
2.7. Angažiranje hitnih službi u krugu pogona i postrojenja.....	14
KORIŠTENA STRUČNA LITERATURA I PROPISI	16

RJEŠENJE

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: 05-02-23-320/17
Sarajevo, 24.10.2017. godine

Temeljem odredbe članka 70. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 35/05) i članka 6. Pravilnika o uvjetima i kriterijima koje moraju ispunjavati ovlašteni nositelji izrade Studija o utjecaju na okoliš, visini pristojbi, naknada i ostalih troškova nastalih u postupku procjene utjecaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/02), Federalna ministrica okoliša i turizma donosi:

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se Lista nositelja za izradu Studija o utjecaju na okoliš (u daljem tekstu Lista), kako slijedi:
 1. GRAĐEVINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U MOSTARU,
 2. ENOVA d.o.o. Sarajevo,
 3. CETEOR d.o.o. Sarajevo,
 4. DVOKUT-PRO d.o.o. Sarajevo,
 5. ECOPLAN d.o.o. Mostar,
 6. ENEGOINVEST d.d. Sarajevo,
 7. PRIVREDNO DRUŠTVO INSTITUT ZA HIDROTEHNIKU D.D. Sarajevo,
 8. INSTITUT ZA GRAĐEVINARSTVO „IG“ d.o.o. Banja Luka,
 9. INPROZ-INSTITUT d.o.o Tuzla,
 10. INSTITUT ZA ZAŠTITU, EKOLOGIJU I OBRAZOVANJE- INZIO d.o.o., Tuzla,
 11. IPSA INSTITUT d.o.o. Sarajevo,
 12. MAŠINSKI FAKULTET – UNIVERZITET U ZENICI,,
 13. UNIVERZITET U ZENICI O.J. METALURŠKI INSTITUT „KEMAL KAPETANOVIĆ“
 14. MULTITEH-INŽINJERING d.o.o. Zenica,
 15. AD „PROJEKT „ Banja Luka,
 16. JNU-INSTITUT ZA ZAŠTITU I EKOLOGIJU RS – Banja Luka,
 17. RUDARSKI INSTITUT d.d. Tuzla,
 18. RUDARSKO-GEOLOŠKO-GRAĐEVINSKI FAKULTET UNIVERZITETA U TUZLI,
 19. ZAGREBINSPEKT d.o.o. Mostar,
 20. GRAĐEVINSKI FAKULTET U SARAJEVU,
 21. TQM d.o.o. – Institut za kvalitet, standardizaciju i ekologiju-Lukavac,
 22. SENDO d.o.o. Sarajevo,
 23. JP „BOSANSKOHERCEGOVAČKE ŠUME“ Sarajevo,
 24. TEHNOZAŠTITA d.o.o. Mostar.
2. Nositelji izrade Studija o utjecaju na okoliš iz točke 1. ovoga rješenja dužni su u roku 15 dana obavijestiti Federalno ministarstvo okoliša i turizma o svim promjenama nastalim u pogledu ispunjenja uvjeta propisanih zakonskim odredbama.
3. Lista iz navedenog razloga nije konačna i dopunjava se institucijama koje ispunjavaju utvrđene zakonske kriterije ili ih se briše sa Liste ako prestanu ispunjavati zakonske kriterije.

4. Predmetno Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

5. Lista nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš objavljuje se na web stranici Federalnog ministarstva okoliša i turizma www.fmoit.gov.ba.

Obrazloženje

Temeljem članka 9. Pravilnika o uvjetima i kriterijima koje moraju ispunjavati ovlašteni nositelji izrade Studije o utjecaju na okoliš, visini pristojbi, naknada i ostalih troškova nastalih u postupku procjene utjecaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/12), rok važenja rješenja i ovlaštenja o obavljanju stručnih poslova je četiri godine. Nakon isteka četiri godine ovlašteni nositelj podliježe obvezi obnove rješenja.

Sukladno članku 9. navedenog Pravilnika Federalna ministrica okoliša i turizma je 24.04.2017. godine donijela Rješenje o imenovanju Stručnog povjerenstva za ocjenu uvjeta pravnog subjekta za stavljanje na listu nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš.

Nakon toga Federalno ministarstvo okoliša i turizma je 17.05.2017. godine na web stranici www.fmoit.gov.ba objavilo Javni poziv za certificiranje nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš.

Dana 03.05.2017. godine poslana su obavijesti aplikantima koji su se prethodno nalazili na Listi ovlaštenih nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš o potrebi ponovnog podnošenja zahtjeva sukladno članku 9. navedenog Pravilnika.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je u zakonskom roku zaprimilo 24 zahtjeva za stavljanje na Listu ovlaštenih nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš.

Temeljem rada Stručnog povjerenstva, pregleda svih zaprimljenih zahtjeva, održanih 8 sastanaka, obavljenih obilazaka aplikantata koji do sada nisu bili na Listi ovlaštenih nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš, jednoglasno je donesen zaključak da svih 24 pravnih subjekata koji su podnijeli zahtjev udovoljavaju kriterijima iz Pravilnika o uvjetima i kriterijima koje moraju ispunjavati ovlašteni nositelji izrade Studije o utjecaju na okoliš, visini pristojbi, naknada i ostalih troškova nastalih u postupku procjene utjecaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/12).

Stručno povjerenstvo je u vidu prijedloga dostavilo svoj konačni izvještaj federalnoj ministrici, na temelju kojega je i doneseno predmetno rješenje, kao što je navedeno u dispozitivu.

S poštovanjem,

MINISTRICA
dr. Edita Đapo

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a

OPŠTI PODACI	
INVESTITOR	HOLDINA d.o.o. Sarajevo
NOSILAC IZRADE	JNU "Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske", Banja Luka
RADNI ZADATAK	Informacije o sigurnosnim mjerama
SJEDIŠTE INVESTITORA	Adresa naručioca: Azize Šaćirbegović 4b BiH - 71000 Sarajevo
OBJEKAT	Skladište naftnih derivata Podlugovi
PRETEŽNA DJELATNOST	Skladištenje tečnih naftnih goriva na lokaciji Podlugovi, općina Ilijaš
RADNO VRIJEME	08.00-16.30 sati
TELEFON	033/429-075, 033/429-077, 033/400-085
FAKS	-
BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA	12 radnika plus vatrogasci (4 + 1 u smjeni)
UČESNIK U IZRADI OD STRANE INVESTITORA - KONTAKT OSOBA ODGOVORNA ZA ISTINITOST, TAČNOST I POTPUNOST PODATAKA NEOPHODNIH ZA IZRADU DOKUMENTA	Inela Kasapović, Vodeći specijalist za ZZSO Berislav Dragić, Vodeći specijalist za ZZSO Mate Gugić, Voditelj skladišta Podlugovi
BROJ RADNOG NALOGA	1892-21

STRUČNI SARADNICI:	
1. Sanja Bajić, master ekolog <i>Sanja Bajić</i>	
2. Goran Šobot, dipl. inž. maš. <i>Goran Šobot</i>	
3. Ljiljana Erić, dipl. inž. teh. <i>Ljiljana Erić</i>	
4. ^{as} Mirjana Babić, dipl. inž. el. <i>Mirjana Babić</i>	
	VD direktora:
	Prof. dr Predrag Ilić <i>Predrag Ilić</i>

SARADNICI ISPRED PODUZEĆA HOLDINA D.O.O. SARAJEVO:
1. Inela Kasapović, Vodeći specijalist za ZZSO
2. Berislav Dragić, Vodeći specijalist za ZZSO
3. Mate Gugić, Voditelj skladišta Podlugovi

UVOD

Na osnovu člana 16 stav (1) Pravilnika o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera ("Službene novine Federacije BiH", br. 51/21) za skladište naftnih derivata Podlugovi d.o.o. Holdina izrađuje se dokument pod nazivom "Informacije o sigurnosnim mjerama".

Ovaj dokument je rađen na osnovu dostavljenog dokumenta tvrtke HOLDINA d.o.o. koji je izradila firma ZT TEHNOZAŠTITA d.o.o. Sarajevo Broj: 001-05/2015-IZ-REV i na osnovu dostavljenih podataka.

1.0. INFORMACIJE O SIGURNOSNIM MJERAMA

1.1. Ime operatera, adresa i naziv područja pogona i postrojenja

OPERATER	HOLDINA d.o.o. Sarajevo
SJEDIŠTE OPERATERA	Azize Šaćirbegović 4b BiH - 71000 Sarajevo
OBJEKAT	Skladište naftnih derivata Podlugovi, općina Ilijaš

1.2. Pozicija osobe koja pruža informacije

Ime i prezime	Elma Čustović
Položaj	Direktor logistike
Broj mobilnog telefona	-
Broj telefona	033 727 700
E-mail	elma.custovic@holdina.ba
Adresa	Dr. Ferhata Bećirbegovića 1a, Sarajevo

1.3. Aktivnosti koje se provode unutar pogona i postrojenja

Radni postupci pri manipulaciji sa zapaljivim tečnostima i postupci u slučaju požara

Prolijevanje i curenje goriva: Kod prolivanja goriva tekućina zauzima znatno veću površinu pa je isparavanje znatno brže i veće, a pare tekućine šire se nekontrolirano zauzimajući znatno veći prostor. Takvo stanje znatno povećava opasnost od nastajanja i širenja požara.

Zbog toga se svako prolivanje goriva može i mora spriječiti, naročito kod pretovara, manipulacije i skladištenja. Svi spojevi moraju biti nepropusni, a kontrola kvalitetna stalna. Cijevi priključni-holenderi i fleksibilna gumena crijeva moraju biti nepropusna.

Naročito je zabranjeno i opasno:

- prepunjenje i prelijevanje spremnika i cisterni,
- propuštanje, curenje i kapanje na cijevnim instalacijama i armaturama,
- curenje i propuštanje spremnika,
- curenje i propuštanje tekućine na pumpama i spojevima,
- ispuštanje, dreniranje i odvajanje vode i taloga koje nije dovoljno stalno i stručno nadzirano,
- pogrešno, nestručno, neispravno i površno spajanje sustava za pretovar,
- nestručno i nekvalitetno održavanje,
- zabranjeno je prilikom odspajanja cijevnih priključaka i instalacija proljevati gorivo,
- ako nije moguće spriječiti kapanje i curenje goriva na mjestu priključka i propuštanja moraju se podmetnuti kante za prihvat goriva dok se kvar ne otkloni i spriječi curenje.

U slučaju požara treba postupiti na sljedeći način:

- na mjestu gdje curenje ili prolivanje nije znatno i stalno, nastojati ugasiti požar, koristeći više vatrogasnih aparata istovremeno,
- ako je prolivanje, curenje ili istjecanje goriva znatno, najprije treba odgovarajućim radnjama zaustaviti ili smanjiti curenje, npr. zaustavljanjem pretovara, isključenjem rada pumpi, zatvaranjem odgovarajućih ventila isključenjem i odvajanjem cjevovoda i sl,
- svim raspoloživim vatrogasnim sredstvima nastojati ugasiti požar,
- odmah pozvati vatrogasnu jedinicu,
- poduzeti mjere i radnje protiv proširenja požara.

Istovar željezničkih cisterni: Budući da se pri istovaru željezničkih cisterni istovara veća količina goriva, pri čemu sudjeluju svi pretovarni kapaciteti pa su i veće opasnosti od nastajanja, širenja i posljedica požara, zbog toga radnici i ekipa za istovar treba da urade sljedeće:

- pregledaju cisterne, identificiraju vrstu goriva i odrede odgovarajuće pravilne priključke,
- ukoče i uzemlje cisterne,
- spoje cisterne na istakače s ispravnim cijevima i priključcima bez propuštanja,
- kod spajanja, otvaranja ventila i poklopaca upotrijebe neiskreći alat,
- osiguraju nepokretnost cisterni za vrijeme pretovara,
- provjere ispravnost priključaka, slobodnih prostora u spremnicima, mogućnost intervencije i evakuacije,
- nadziru sve elemente u sustavu za vrijeme pretovara od početka do kraja.

U slučaju požara treba postupiti na sljedeći način:

- zaustaviti pretakanje zatvaranjem ventila i isključenjem glavne sklopke ili sklopke elektromotora, a svim raspoloživim vatrogasnim sredstvima gasiti požar,
- odmah pozvati vatrogasnu jedinicu i obavijestiti ih o požaru;
- radi ubrzanja gašenja trebalo bi poduzeti sljedeće radnje, motkom zatvoriti gornji poklopac i po mogućnosti ispušne ventile na cisterni, udaljiti druge cisterne iz kruga skladišta, odnosno zone požara.
- manje požare na ventilima, spojevima ili mjestima propuštanja treba u začetku ugušiti vatrogasnim aparatima,
- poduzeti mjere za sprječavanje širenja požara i zaštite i druge objekte.

Pojedinačni istovar auto – cisterne: Istovar iz auto cisterne u skladišne spremnike provodi se na sljedeći način:

- auto cisternu parkirati na 3 m od mjesta za priključak gumenih crijeva,
- auto-cisternu ukočiti ručnom kočnicom i ugasiti motor, uzemljiti priključak za odvođenje statičkog elektriciteta,
- priključak gumenog crijeva izvršiti tako da nema curenja i prosipanja goriva,
- istakanje izvesti slobodnim padom ili centrifugalnom pumpom,
- istakanje treba neprekidno nadzirati barem jedna osoba,
- za vrijeme pretakanja ne smije raditi motor auto-cisterne,
- zabranjen je pretovar goriva vlastitom pumpom auto-cisterne,

- za vrijeme pretakanja goriva iz jedne auto-cisterne zabranjuje se rad motora druge auto-cisterne na udaljenosti od 5 m od mjesta priključaka gumenih crijeva, šahta spremnika i dišnog ventila.

U slučaju požara treba postupiti na sljedeći način:

- zaustaviti pretakanje i svim raspoloživim vatrogasnim sredstvima nastojati ugasiti požar, preporučuje se istovremeno djelovanje sa više vatrogasnih aparata i upotrebe najsnažnijih aparata, u cilju uspješne intervencije, ako je to moguće, treba motkom zatvoriti poklopac na cisterni, šahtovima, te zatvoriti ispusne ventile,
- pozvati vatrogasnu jedinicu i obavijestiti ih o požaru,
- ako se pretovar obavlja pumpama, odmah je treba isključiti i zatvoriti dovodne ventile za gorivo u pumpaoni, odnosno instalaciju, udaljiti druge auto-cisterne i druga vozila iz zone požara,
- poduzeti mjere protiv širenja požara.

Utovar auto cisterne: Zbog velikih kapaciteta pumpi za utovar iz grla i otvora auto-cisterne izlaze znatne količine pare derivata koje tvore opasne zapaljive koncentracije. Zapaljive smješe nalaze se uvijek za vrijeme utovara na prostoru autopunilišta a njihovo kretanje i rasprostiranje ovisno je najviše o strujanju zraka i jačini vjetra.

Punjenje auto-cisterne u skladištu - Potrebno je napraviti sljedeće radnje:

- auto-cisternu parkirati na punilištu, zakočiti je ručnom kočnicom, te ugasiti motor,
- izvršiti priključak uzemljenja za odvod statičkog elektriciteta,
- izvršiti priključak za punjenje goriva tako da nema curenja, prosipanja i prskanja goriva,
- punjenje vršiti centrifugalnom pumpom,
- za vrijeme punjenja zabranjeno je pokretanje i rad motora auto-cisterne,
- za vrijeme punjenja goriva ne smije se u blizini od 5 m kretati ili pokretati motor druge auto-cisterne ili vozila,
- svako punjenje auto-cisterne mora se nadzirati, a može se vršiti do 90% volumena cisterne, odnosno do baždarskih oznaka,
- auto-cisterne na punilištu moraju biti smještene i parkirane tako da se u slučaju požara mogu odstraniti,
- zabranjeno je puniti gorivo u neispravne auto-cisterne,
- zabranjeno je punjenje do pune zapremine, prepunjenje i prelijevanje auto-cisterne.

U slučaju požara treba postupiti na sljedeći način:

- zaustaviti pretakanje i svim raspoloživim, po kapacitetu najjačim vatrogasnim sredstvima nastojati ugasiti požar, u cilju uspješnije intervencije motkama treba zatvoriti poklopac na autocisterni, zatvoriti odgovarajuće ventile na autopunilištu ili ventile koji sprečavaju dovod goriva na autopunilište. Ako je pretovar vršen pumpom, isti treba odmah isključiti i zatvoriti dovodne ventile,
- pozvati vatrogasnu jedinicu i obavijestiti je o požaru,
- odstraniti druge auto-cisterne i vozila iz autopunilišta, zone požara i skladišta te poduzeti i ostale mjere protiv širenja požara,
- manje požare odmah ugasiti vatrogasnim aparatima.

Pumpaona za gorivo: U pumpaoni na pumpama, prirubnicama, ventilima i cjevovodima ne smije biti propuštanja i curenja goriva. Svako propuštanje mora se odmah otkloniti. Elektromotori i električni uređaji i instalacija moraju uvijek biti ispravni, uključujući sve zaštitne mjere. Nakon radnog vremena mora se glavna sklopka elektromotornog pogona i električnih instalacija obavezno isključiti, a svi ventili zatvoriti. Nezaposlenim osobama zabranjen je ulaz u pumpaonu. Zabranjeno je popravljati i raditi na električnim uređajima pumpaone ako su pod naponom. Zabranjeno je ispuštati gorivo po podu pumpaone i u kanalizaciju.

U slučaju požara treba postupiti na sljedeći način:

- isključiti rad pumpi i električnu instalaciju na glavnoj razvodnoj ploči - sklopkom.
- svim raspoloživim vatrogasnim sredstvima gasiti požar,
- obavijestiti vatrogasnu jedinicu o požaru,
- zatvaranjem podesnih ventila prekinuti dotok goriva u pumpaonu,
- intervenciju gašenja provoditi djelujući istovremeno sa više aparata,
- kad se ugasi požar, nastaviti s intervencijom gašenja radi hlađenja užarenih dijelova i sprječavanja ponovnog izbijanja požara,
- manje požare na spojevima, ventilima i pumpama treba u začetku ugaziti brzim, efikasnim i djelotvornim gašenjem sa vatrogasnim aparatima,
- poduzeti sve mjere za sprečavanje širenja požara i štititi druge objekte.

Spremnici goriva

Pristup i rad na spremnicima dopušten je samo radnicima skladišta, odnosno radnicima preduzeća, iznimno i drugim osobama koji obavljaju poslove održavanja, kontrole i mjerenja. Za vrijeme radova na spremniku, mjerenju, kontroli ne smije se raditi sa alatom koji može izazvati iskre. Zabranjeno je zatvaranje otvora, komora i cijevi instalacija za gašenje i hlađenje spremnika. Trava i korov oko spremnika i zaštitnog bazena mora se redovito kositi i odvoziti. Spremnici moraju biti uzemljeni, a uzemljenje se mora redovito kontrolirati i mjeriti. Kod ispumpavanja taloga i čišćenje spremnika treba poduzeti sve mjere zaštite od požara. Ventil i cijev za ispuštanje taloga i vode iz spremnika moraju na kraju biti zatvoreni slijepom prirubnicom. Ispuštanje vode iz nadzemnih spremnika preko ispusnih i drenažnih ventila treba obavezno i trajno nadzirati. Zaštitni bazeni moraju biti ispravni, nadzirani i bez goriva. U njih se ne smiju stavljati nikakvi predmeti, a pogotovo ne otpad i gume. Sve armature spremnika (ventil, zasuni, spojevi i dr.), mora biti nepropusna, ispravna i kvalitetno održavana.

U slučaju požara potrebno je:

- postupiti prema planu zaštite od požara,
- pozvati vatrogasnu jedinicu,
- svim raspoloživim sredstvima za gašenja nastojati ugaziti požar pri čemu upotrijebiti sredstva i kapacitete najveće snage,
- instalaciju za gašenja požara i hlađenje spremnika, hidrantsku mrežu treba odmah staviti u puni pogon, a time provoditi intervenciju gašenja požara,
- štititi susjedne objekte i sprečavati širenje požara.

Podzemni spremnici goriva - pri radu na spremnicima potrebno se pridržavati sljedećih mjera:

- usisne i mjerne cijevi moraju biti stalno zatvorene;

- šahtovi podzemnih spremnika moraju biti bez goriva i nepropusni,
- svi spojevi na spremniku i cijevima moraju biti nepropusni,
- svaki spremnik mora imati izvedeno uzemljenje spojeno na otvor spremnika s donje strane poklopca, uzemljenje se izvodi da se može vršiti odspajanje u svrhu mjerenja,
- svaki šaht mora imati poklopac, stalno zaključan ključem, a ključevi pohranjeni kod skladištara ili druge osobe,
- ispusne cijevi vozila osigurati propisnim hvatačem iskre i plamena,
- sva cijevna i rezervoarska instalacija auto-cisterni, kao i svi spojevi za gumena crijeva moraju biti potpuno ispravni i ne smiju propuštati gorivo. Električna instalacija vozila mora biti ispravna,
- vatrogasni aparati na vozilu moraju se kontrolirati vizualno.

U slučaju požara potrebno je:

- zaustaviti pretakanje, ako je ikako moguće, svim raspoloživim vatrogasnim sredstvima brzim i istovremenim djelovanjem s vatrogasnim aparatima S-9 i S-50, s više mlazova istovremeno zajednički nastojati ugaziti požar; važno je ugaziti požar brzo, dok ne izgori gumeno crijevo, odnosno zatvoriti ventil ako je to moguće, čime se sprečava istjecanje goriva iz auto-cisterne,
- odmah obavezno pozvati vatrogasnu jedinicu i obavijestiti o požaru,
- odstraniti susjedna vozila ugrožena požarom,
- na električnoj instalaciji vozila odmah isključiti kleme akumulatora pristupiti gašenju požara na vozilu.
- poduzeti mjere protiv proširenja požara na susjedne objekte, a prema potrebi i evakuaciju.

Mjere zaštite od požara u skladišnom prostoru:

- skladišni prostor treba uvijek održavati urednim, čistim i osvijetljenim noću,
- korov, trava, lišće i snijeg moraju se redovito čistiti i odstranjivati,
- pristup spremnicima mora biti stalno slobodan, na saobraćajnim površinama i protupožarnim putovima ne smije biti nikakvih zapreka za prolaz vozila,
- na požarnim putevima zabranjeno je parkiranje vozila,
- zavarivanje, brušenje i drugi popravci sa alatom koji može izazvati iskru se obavljaju izvan prostora gdje postoji opasnost od pojave požara i obavlja se uz odobrenje i suglasnost odgovorne osobe,
- zabranjeno je kretanje prolaz i pristup nezaposlenim osobama na skladišni prostor,
- prije početka radova na skladištu (popravci, održavanju, preinake, rekonstrukcije ili izvođenja novih objekata) potrebno je sačiniti elaborat o uređenju gradilišta i predvidjeti sve potrebne mjere zaštite od požara,
- na ulazu u prostor skladišta treba istaknuti ploče upozorenja o zabrani pušenja, rada sa otvorenim plamenom, alatom koji iskri i sl.
- za rukovanje stabilnim instalacijama za gašenje požara, za hlađenje i hidrantsku mrežu treba sačiniti upustvo o rukovanju, upotrebi i održavanju tih instalacija,
- prije nastupanja zimskih niskih temperatura treba poduzeti mjere opreza za zaštitu od smrzavanja cijevnih instalacija, posuda i drugih dijelova pod vodom.

1.4. Supstance koje mogu izazvati nesreću velikih razmjera

Tablica koja slijedi rezimira približne karakteristike glavnih proizvoda nafte uskladištenih na lokaciji.

Tabela 1. Približne karakteristike tečnog goriva

Naziv tvari	Temp. plamišta °C	Temp. samozap °C	Temp. vrelišta °C	Granice eksplozivnosti vol. %
Dizel	>55	250-450	180-380	0,6-6,5
Benzini	-40	250-460	25-215	1,4-7,4
Ulje za loženje EL	55	220-300	150-390	0,6-6,5

1.5. Informacije vezane za prirodnu nesreću većih razmjera

Obzirom na lokaciju Skladište Podlugovi na prirodne nesreće nije realno očekivati. Postoje mogućnosti većih dotoka vode, potresa, izazivanja nesreća radi udara groma i slično.

Područno nije trusno prema seizmografskim predviđanjima. Oborinske vode mogu se bez problema odvoditi. Ispravnim instalacijama mogu se eliminirati grom i drugi potencijalni izvori požara.

Temeljem naprijed iznesenog, gdje smo se upoznali sa fizičko-kemijskim osobinama zapaljivih tečnosti koja se uskladištavaju ili pretaču, sa mjestima gdje je mogućnost nastajanje pare zapaljive tekućine, te o količinama koje mogu biti uskladištene, vidljivo je da se radi o visokom riziku za nastanak požara, kao i posljedicama koje bi nastupile nastankom eventualnog požara. Najčešći uzroci požara u radu sa zapaljivim tečnostima mogu biti:

- Podmetnuta vatra (diverzija ili nehat)
- Nestručan rad sa alatima koji varniče
- Slaba ili nedovoljna osposobljenost djelatnika za siguran i bezbjedan rad
- Nepridržavanje propisa
- Neispravna gromobrnska instalacija, instalacija uzemljenja
- Neispravna instalacija za odvođenje statičkog elektriciteta
- Unošenje mogućih izvora eksplozije u zone opasnosti
- Subjektivni razlog.

Znajući sve ovo potrebno je predvidjeti i opisati:

- Moguće izvore i uzroke nastanka požara
- Preventivne mjere zaštite od požara
- Operativne mjere (radnje i postupke) na savladavanju eventualnih požara.

1.6. Aktivnosti koje poduzima stanovništvo

Stanovništvo u blizini objekta „Skladište HOLDINA Podlugovi" na lokaciji treba da:

- Bude upoznato sa mogućim incidentnim situacijama u krugu objekta.
- Zna raspoznati signale koje daju: uzbunu, najavljuje opasnost te prestanak opasnosti.
- U svakodnevnom životu ne čine ništa što bi dovelo do toga da okoliš bude devastiran.

- Bude uključeno u dobrovoljna ili profesionalna društva koja interveniraju u slučaju nesreća.
- Znaju što su pristupni putovi i kako iste koriste dobrovoljna i profesionalna društva u slučaju nesreće.
- Pomažu kod zbrinjavanja unesrećenih i pružanje prve pomoći.

1.7. Angažiranje hitnih službi u krugu pogona i postrojenja

Bez obzira da li je nesreća izazvana požarom, potresom, eksplozijom neophodno je unesrećenima pružiti prvu pomoć. Pravodobno i kvalitetno pružanje prve pomoći unesrećenim osobama u mnogo slučajeva znače spašavanje života čovjeka ili sprječavanje težih posljedica od ozljede kod povrijeđene osobe. Stoga svi djelatnici koji obavljaju poslove u krugu poduzeća Skladište HOLDINA Podlugovi trebaju proći obuke za pružanje prve pomoći.

Prva pomoć se u pravilu pruža na mjestu gdje je zatečena ozlijeđena osoba, osim u slučaju kada prijete velika opasnost i po unesrećenog i po osobu koja pruža prvu pomoć (požar, eksplozija, rušenje zgrade itd.). U tim slučajevima je potrebno unesrećenog premjestiti i bez prethodnog pregleda na neugroženo mjesto.

Prva pomoć započinje sa pregledom ozlijeđenog. Radi boljeg pregleda i pružanja prve pomoći, treba ukloniti odjeću s ozlijeđenog dijela tijela, a zatim pružiti prvu pomoć, ovisno o vrsti ozljede i općem stanju ozlijeđenog. Konačno, kada je pomoć pružena i ako je moguć prijevoz na mjesto stručnije (kvalificiranije) pomoći ozlijeđeni se radnik transportira. Odmah ga treba staviti u najprikladniji položaj prilikom transporta.

"Sve što učinite od trenutka kad pronađete ozlijeđenog do dolaska u zdravstvenu ustanovu jednako je korisna pomoć. Pomoć se pruža tako da se njome nikako ne naškodi ozlijeđenom."

Najčešći oblik ozljeda na ovakvim objektima u slučaju požara su opekotine i gušenje.

Pri teškim opekotinama sa unesrećenog treba pažljivo skidati odjeću i obuću. Rana se ne smije dirati rukama ili mazati nekim mastima, jer u slučaju da se rana zaprlja teško zarasta.

Kod opekotina je zabranjeno otvarati nastali mjehur i kidati ogorjele dijelove odjeće ili tijela. Potrebno je sterilnom gazom zaštititi opekotinu, te žurno poslati unesrećenog do prve zdravstvene ustanove.

Kod jakih opekotina unesrećenog ne treba skidati već ga pokriti čistim platnom i poslati hitno u medicinsku ustanovu. Ukoliko na čovjeku gori odjeća, prvo treba gasiti plamen, a onda postupiti po gore navedenim uputama.

U slučaju gušenja osoba pojavljuje se glavobolja, muka, povraćanje, vrtoglavica, nagla klonulost u rukama, nogama, a kod težih slučajeva i gubljenje svijesti, treba odmah pozvati liječnika, a do njegovog dolaska uraditi slijedeće:

- unesrećenog iznijeti iz zagađenog prostora i dobro ga utopli,
- odstraniti sve što ometa disanje,
- po potrebi davati umjetno disanje
- dati mu da pije čaj ili kavu, ili maslinovo ulje.
- paziti da unesrećeni ne zaspi ili da ne hoda.

U slučaju lakšeg gušenja poduzeti same neophodne mjere, a zatim unesrećenog sa pratiocem poslati u najbližu medicinsku ustanovu. U skladištu vatrogasne opreme i portirnici potrebno je imati opremu za pružanje prve pomoći. Svi uposleni radnici na Skladište Podlugovi trebaju proći obuku o pružanju prve pomoći. Program obuke pružanja prve pomoći odabirati (prilagoditi) uvjetima rada i potencijalnim opasnostima od povreda i opekotina u navedenom

skladištu. Obuku prve pomoći može vršiti za to ovlašteno stručno lice ili ovlaštena stručna institucija, po prethodno usvojenom Programu.

Sve dodatne informacije moraju se davati iz istog mjesta i to od osobe koja pruža informacije:

Ime i prezime	Lejla Arnautović
Položaj	Direktor zaštite zdravlja sigurnosti i okoliša
Broj mobilnog telefona	+38761 304 359
E-mail	lejla.arnautovic@holdina.ba
Adresa	Grbavička 6a, Sarajevo

Ime i prezime	Rusmir Kurić
Položaj	Direktor sigurnosti društva
Broj mobilnog telefona	+38762 992 520
E-mail	rusmir.kuric@holdina.ba
Adresa	Hrasnička 6, Sarajevo

Ime i prezime	Lejla Arifagić
Položaj	Vodeći stručnjak za korporativne komunikacije i marketing
Broj mobilnog telefona	+3862 494 233
E-mail	lejla.arifagic@holdina.ba
Adresa	Hasana Brkića 21, Sarajevo

KORIŠTENA STRUČNA LITERATURA I PROPISI

1. Zakon o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 15/21),
2. Pravilnik o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera ("Službene novine Federacije BiH", br. 51/21),
3. Zakon o zaštiti na radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 79/20),
4. Zakon o zaštiti od požara i vatrogastva ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/09)